UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dîtîqa (nouum) ḥadāta (testamentum)

Parisiis, 1584

Cap. XV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39367

Visual Library

vt loquantur illis licet enim non tacentes sint in Ecclesia mulieres vestræ
4 נשיכון בעדתא נהוין שתיקן לא גיר מפס להין דנמללן
aliquid & si dicit lex etiam sicut vt subiiciantur sed
אלא דנשתעבדן איכנא דאף נמוסא אמר: 35 ואן מדם
enim est pudendum maritos suos interrogent in domibus suis vt discat velint
צבין דנאלפן בבתיהין נשאלן לבעליהין בהתתא הי גיר
profectus est à vobis nunquid aut loquantur in Ecclesia vt mulieres
דנשא בעדתא נמללן: 36 או דלמא מנכון הו נפקת
homo si peruentus tantùm est ad vos aut Dei sermo
מלתה דאלהא או לותכון הו בלחוד מטרת: 37 אן אנש
quæ scribo hæc sciat is Spiritus aut sit quia ꝓpheta putat ex vobis verò
דין מנכון סבר דנביא הו או דרוחא הו ידע הלין דכתב
sciat non verò homo si Domini nrī sunt quia mandata vobis ego
אנא לכון דפוקדנא אנון דמרן: 38 אן אנש דין לא ידע
in linguis & ad loquēdū ad vaticinādū fratres mei igitur æmulamini sciatur ne
לא נדע: 39 טנו הכיל אחי למתנביו ולממללו בלשנא
fiat & cum ordine cum decore verò aliquid omne prohibeatis ne
לא תכלון: 40 כל מדם דין באסכמא ובטכסא נהוא:

15 caput

קפלאון יה

Resurrectionis matutinis

דצפרא דקימתא

quod euāngelizaui vobis Euāgelium fratres mei autē vobis ego notum facio
1 מודע אנא לכון דין אחי אונגליון דסברתכון
per quos estis viuentes & in eo in eo & statis & illud accepistis
וקבלתוניהי וקטתון בה: 2 ובה חאין אנתון באידא
frustra non si estis memores euāgelizauerim sermones
מלתא סברתכון עהדין אנתון אן לא הוא סריקאית
id secundum principio à enim vobis tradidi credidistis
הימנתון: 3 אשלמת לכון גיר מן לוקדם איך מדם
scriptum est sicut peccatis nostris pro mortuus est quod Christus quod accepi
דקבלת דמשיחא מית על אפי חטהין איכנא דכתיב:
& visus est scriptum est sicut die tertio & resurrexit & ꝓ sepultus est
4 ודאתקבר וקם לתלתא יומין איך דכתיב: 5 ואתחזי
duodecim & post eum Cephæ
לכאפא ובתרה לתרעסר:

34 Mulieres in Ecclesiis taceant, non enim permittitur eis loqui, sed subditas esse, sicut & Lex dicit.
35 Si quid autē volunt discere domi viros suos interrogent. Turpe est enim mulieri loqui in Ecclesia.
36 An à vobis verbum Dei processit? aut in vos solos peruenit?
37 Si quis videtur propheta esse, aut spiritualis, cognoscat quæ scribo vobis, quia Domini sunt mandata.
38 Si quis autem ignorat, ignorabitur.
39 Itaque, fratres, æmulamini prophetare, & loqui linguis nolite prohibere.
40 Omnia autem honestè & secundum ordinem fiant in vobis.

CAP. XV.

1 NOTVM autem vobis facio, fratres, Euangelium quod prædicaui vobis, quod & accepistis, in quo & statis,
2 Per quod & saluamini, qua ratione prædicauerim vobis tenetis, nisi frustra credidistis.
3 Tradidi enim vobis in primis quod & accepi: quoniam Christus mortuus est pro peccatis nostris secundum Scripturas:
4 Et quia sepultus est, & quia resurrexit tertia die, secundum Scripturas:
5 Et quia visus est Cephæ: & post hoc vndecim.

34 αἱ γυναῖκες ὑμῶν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις σιγάτωσαν· οὐ γὰρ ἐπιτρέπεται αὐταῖς λαλεῖν, ἀλλ' ὑποτάσσεσθαι, καθὼς καὶ ὁ νόμος λέγει. 35 εἰ δέ τι μανθάνειν θέλουσιν, ἐν οἴκῳ τοὺς ἰδίους ἄνδρας ἐπερωτάτωσαν· αἰσχρὸν γὰρ ἐστιν ἐν ἐκκλησίᾳ γυναιξὶ λαλεῖν. 36 ἢ ἀφ' ὑμῶν ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἐξῆλθεν; ἢ εἰς ὑμᾶς μόνους κατέντησεν;
37 εἴ τις δοκεῖ προφήτης εἶναι ἢ πνευματικός, ἐπιγινωσκέτω ἃ γράφω ὑμῖν, ὅτι κυρίου εἰσὶν ἐντολαί. 38 εἰ δέ τις ἀγνοεῖ, ἀγνοείτω. 39 ὥστε, ἀδελφοί μου, ζηλοῦτε τὸ προφητεύειν, καὶ τὸ λαλεῖν γλώσσαις μὴ κωλύετε.
40 πάντα εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω.

Κεφ. ιε.

1 Γνωρίζω δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον ὃ εὐηγγελισάμην ὑμῖν, ὃ καὶ παρελάβετε, ἐν ᾧ καὶ ἑστήκατε·
2 δι' οὗ καὶ σῴζεσθε, τίνι λόγῳ εὐηγγελισάμην ὑμῖν, εἰ κατέχετε, ἐκτὸς εἰ μὴ εἰκῇ ἐπιστεύσατε. 3 παρέδωκα γὰρ ὑμῖν ἐν πρώτοις ὃ καὶ παρέλαβον, ὅτι Χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, κατὰ τὰς γραφάς· 4 καὶ ὅτι ἐτάφη, καὶ ὅτι ἐγήγερται τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, κατὰ τὰς γραφάς. 5 καὶ ὅτι ὤφθη Κηφᾷ, εἶτα τοῖς δώδεκα·

6 Deinde visus est plᵒ quàm quingentis fratribus simul: ex quibus multi manent vsque adhuc, quidam autem dormierunt.
7 Deinde visus est Iacobo, deinde Apostolis omnibus.
8 Nouissimè autē omniū tāquā abortiuo, visᵒ est & mihi.
9 Ego enim sum minimus Apostolorū: qui nō sum dignᵒ vocari Apostolus, quoniā persecutus sum Ecclesiā Dei.
10 Gratia autem Dei sum id quod sum: & gratia eius in me vacua non fuit, sed abundantiùs illis omnibus laborauí: non ego autem, sed gratia Dei mecum. 11 Siue enim ego, siue illi: sic prædicauimus, & sic credidistis.
12 Si autem Christus prædicatur quòd resurrexit à mortuis, quomodo quidam dicũt in vobis, quoniam resurrectio mortuorum non est?
13 Si autē resurrectio mortuorum non est, neque Christus resurrexit. 14 Si autem Christus non resurrexit, inanis est ergo prædicatio nostra, inanis est & fides vestra.
15 Inuenimur autem & falsi testes Dei, quoniam testimonium diximus aduersus Deũ, quē non suscitauerit Christum, quē non suscitauit, si mortui non resurgunt.
16 Nam si mortui non resurgunt, neq; Christᵒ resurrexit.
17 Quòd si Christus non resurrexit, vana est fides vestra, adhuc enim estis in peccatis vestris.
18 Ergo & qui dormierunt in Christo, perierunt.

simul fratribus centum quinque quàm pluribus visus est & postea
ורבין אתחזי ליתיר מן חמש מאה אחין אכחדא
obdormierunt & ex eis ad nunc vsque sunt superstites ex eis quorum multi
ומנהון אנון קימין אנון עד מא להשא ומנהון רמכו ;
Apostolis & post eum Iacobo visus est hac & post
ומן בתר הלין אתחזי ליעקוב ובתרה לשליחא
etiam visus est abortiuo tanquam omniuo autem ad extremum omnibus
כלהון ; 8 לחרתא דין דכלהון איך דליחטא אתחזי אף
qui vocer sum dignus & non Apostolorum minimus sum ego
אנא אנא זעורהון דשליחא ולא שוא אנא דאתקרא
verò per gratiam Dei Ecclesiam q̃ persecut'sum Apostolus
דלהא ורדפת עדתה דאלהא ; 10 בטיבותה דין
inanis fuit non quæ in me & gratia eius quod sum id sum
דלהא איתי מרם דאיתי וטיבותה דבי לא הות סריקא
quæ mecum gratia illius sed ego non laborauí omnes quàm magis
ומן יהרמן כלהון לאית לא אנא אלא טיבותה דעמי ;
credidistis & sic prædicamus sic illi sive igitur ego
אנא הביל ואן הנון הכנא מכרזינן והכנא הימנתון ;
quomodo mortuorum domo à quod surrexit p̃dicatur Christus autem
11 ואין משיחא מכרז דקם מן בית מיתא איכנא
& si mortuorum viuificatio q̃ non est qui dicant hominem in mortuis
אתבין אנשא דאמרין דלית חית מיתא ; 13 ואן
& si resurrexit Christus non etiam non est mortuorum viuificatio
חית מיתא לית אף לא משיחא קם ; 14 ואן
etiam inanis prædicatio nostra est inanis resurrexit non Christus
כרוזתה לא קם סריקא הי כרוזותן סריקא ואף
Dei falsi testes etiam autem nos & comperiuur falsi testes
סהדותהון ; 15 ומשתכחין חנן דין אף סהרא דנלא דאלהא
exciteuerit non cùm Christum quod excitauerit Deo de quo testimonium
דסהדין על אלהא דאקים למשיחא כד לא אקים ;
& si resurrexit Christus non etiam resurgunt non enim mortui si
אן מיתא נור לא קימין אף לא משיחא קם ; 17 ואן
in peccatis vestris & adhuc fides vestra est ociosa resurrexit non Christus
חטיהון לא קם בטלא הי הימנותכון ועדיל בחטהיכון
sibi petierunt in Christo qui obdormierũt ij etiam & sam
אבדון ; 18 וכבר אף אילין דרמכו במשיחא אבדו להון ;

6 ἔπειτα ὤφθη ἐπάνω πεντακοσίοις ἀδελφοῖς ἐφάπαξ, ἐξ ὧν οἱ πλείονες μένουσιν ἕως ἄρτι, τινὲς δὲ καὶ ἐκοιμήθησαν. 7 ἔπειτα ὤφθη Ιακώβῳ, ἔπειτα τοῖς ἀπο-στόλοις πᾶσι. 8 ἔσχατον δὲ πάντων, ὡσπερεὶ τῷ ἐκτρώματι, ὤφθη κἀμοί. 9 ἐγὼ γὰρ εἰμὶ ὁ ἐλάχιστος τῶν ἀποστόλων, ὃς οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς καλεῖσθαι ἀπόστολος, διότι ἐδίωξα τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ· 10 χάριτι δὲ θεοῦ εἰμι ὅ εἰμι, καὶ ἡ χάρις αὐτοῦ ἡ εἰς ἐμὲ οὐ κενὴ ἐγένετο, ἀλλὰ περισσότερον αὐτῶν πάντων ἐκοπίασα· οὐκ ἐγὼ δέ, ἀλλὰ ἡ χάρις τοῦ θεοῦ ἡ σὺν ἐμοί. 11 εἴτε οὖν ἐγὼ εἴτε ἐκεῖνοι, οὕτω κηρύσσομεν, καὶ οὕτως ἐπιστεύσατε. 12 εἰ δὲ Χριστὸς κηρύσσεται ὅτι ἐκ νεκρῶν ἐγήγερται, πῶς λέγουσί τινες ἐν ὑμῖν, ὅτι ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν; 13 εἰ δὲ ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν, οὐδὲ Χριστὸς ἐγήγερται. 14 εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, κενὸν ἄρα τὸ κήρυγμα ἡμῶν, κενὴ δὲ καὶ ἡ πίστις ὑμῶν. 15 εὑρισκόμεθα δὲ καὶ ψευδομάρτυρες τοῦ θεοῦ, ὅτι ἐμαρτυρήσαμεν κατὰ τοῦ θεοῦ ὅτι ἤγειρε τὸν Χριστόν, ὃν οὐκ ἤγειρεν, εἴπερ ἄρα νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται. 16 εἰ γὰρ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, οὐδὲ Χριστὸς ἐγήγερται. 17 εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, μάταια ἡ πίστις ὑμῶν, ἔτι ἐστὲ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν. 18 ἄρα καὶ οἱ κοιμηθέντες ἐν Χριστῷ ἀπόλοντο.

miserabiliores in Christo speramus tantùm vitis in his & si

19 ואן בהלין הו חיא בלחוד מסברינן במשיחא דוינן

Resurrectionis oblationis hominis filij omnes quàm sum⁹

הו מן כלהון בני נשא : דקורבא דקיטתא

primitiæ & fuit mortuorum domo à resurrexit Christus autem & nunc

20 השא דין משיחא קם מן בית מיתא והוא רישיתא

ita mors fuit hominis filij per manum & quemadmodum dormientium

דרמכא : 21 ואיכנא דביד בר נשא הוא מותא הכנא

enim quemadmodum mortuorum viuificatio fuit hominis filij per manū etiã

אף ביד בר נשא הויא חירת מיתא : 22 איכנא גיר

omnes in Christo etiam ita mortui sunt hominis filij omnes in Adam

דבאדם כלהון בני נשא מיתין הכנא אף במשיחא כלהון

Christus fuit primitiæ in suo ordine homo homo viuificantur

חאין : 23 אנש אנש בטכסה רישיתא הוא משיחא

& tunc in aduentu ipsius sunt qui Christi ij postea

בתרמן אילין דרמשיחא אנון במתיתה : 24 והידין

cùm Patri Deo regnum tradiderit cùm finis erit

תהוא חרתא מא דמשלם מלכותא לאלהא אבא מא

est suturum potentias & omnes dominationē & oēm principatū oēm aboleuerit

דבטל כל ריש וכל שולטן וכל חילין : 25 עתיד הו

sub omnes suos inimicos posuerit donec vt regnet enim

גיר דנמלך ערמא דנסים בעל דבבוהי כלהון תהית

mors abolita inimica & nouissima pedibus suis

רגלוהי : 26 ואחריא בעל דבבא מתבטל מותא :

quod omne autē dicit cùm pedibus eius sub subiecit enim omne

27 כל גיר שעבד תחירת רגלוהי מא דאמר דין דכל

ei qui subiecit eum quod præter est notum ei subiectum est aliquid

מרם משתעבד לה ידיעא הי דסטר מן הו דשעבד לה

subiicietur filius ipse tunc omne illi subiectum fuerit & cùm omne

כל : 28 ומא דאשתעבד לה כל הידין הו ברא נשתעבד

alioquin in omni omne Deus vt sit omne ei qui subiecit ei

להו דשעבד לה כל דנהוא אלהא כל בכל : 29 ואלא

resurgunt non mortui si mortuis pro qui baptizãtur illi facient quid

מנא נעברון הנון דעמדין חלף מיתא אן מיתא לא קימין

mortuis pro baptizãtur cur

מנא עמדין חלף מיתא :

19 Si in hac vita tantùm in Christo sperantes sumus, miserabiliores sumus omnibus hominibus.

20 Nunc autem Christus resurrexit à mortuis primitiæ dormientium.

21 Quoniam quidem per hominem mors, & per Hominem resurrectio mortuorum.

22 Et sicut in Adam omnes moriunrur, ita & in Christo omnes viuificabuntur.

23 Vnusquisque autem in suo ordine, primitiæ Christus: déinde ij qui sunt Christi, qui in aduentum eius crediderunt.

24 Déinde finis: cùm tradiderit regnum Deo & Patri, cùm euacuauerit omnē principatum & potestatem & virtutem.

25 Oportet autem illum regnate, donec ponat omnes inimicos sub pedibus eius.

26 Nouissima autem inimica destruetur mors.

27 Omnia enim subiecit sub pedibus eius. Cùm autem dicat, Omnia subiecta sunt ei: sine dubio præter eum qui subiecit ei omnia.

28 Cùm autē subiecta fuerint illi omnia, tunc & ipse Filius subiect⁹ erit illi, qui subiecit sibi omnia, vt sit Deus omnia in omnibus.

29 Alioquin quid facient qui baptizãtut pro mortuis, si omnino mortui non resurgunt? vt quid & baptizantur pro illis?

19 εἰ ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ ἠλπικότες ἐσμὲν ἐν Χριστῷ μόνον, ἐλεεινότεροι πάντων ἀνθρώπων ἐσμέν. 20 νυνὶ δὲ Χριστὸς ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων ἐγένετο. 21 ἐπειδὴ γὰρ δι' ἀνθρώπου ὁ θάνατος, καὶ δι' ἀνθρώπου ἀνάστασις νεκρῶν. 22 ὡς γὰρ ἐν τῷ Ἀδὰμ πάντες ἀποθνήσκουσιν, οὕτω καὶ ἐν τῷ Χριστῷ πάντες ζωοποιηθήσονται. 23 ἕκαστος δὲ ἐν τῷ ἰδίῳ τάγματι, ἀπαρχὴ Χριστός, ἔπειτα οἱ τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ. 24 εἶτα τὸ τέλος, ὅταν παραδιδῷ τὴν βασιλείαν τῷ θεῷ καὶ πατρί· ὅταν καταργήσῃ πᾶσαν ἀρχὴν καὶ πᾶσαν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν. 25 δεῖ γὰρ αὐτὸν βασιλεύειν, ἄχρις οὗ θῇ πάντας τοὺς ἐχθροὺς ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. 26 ἔσχατος ἐχθρὸς καταργεῖται ὁ θάνατος. 27 πάντα γὰρ ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ· ὅταν δὲ εἴπῃ, ὅτι πάντα ὑποτέτακται, δῆλον ὅτι ἐκτὸς τοῦ ὑποτάξαντος αὐτῷ τὰ πάντα. 28 ὅταν δὲ ὑποταγῇ αὐτῷ τὰ πάντα, τότε καὶ αὐτὸς ὁ υἱὸς ὑποταγήσεται τῷ ὑποτάξαντι αὐτῷ τὰ πάντα, ἵνα ᾖ ὁ θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσιν. 29 ἐπεὶ τί ποιήσουσιν οἱ βαπτιζόμενοι ὑπὲρ τῶν νεκρῶν, εἰ ὅλως νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται; τί καὶ βαπτίζονται ὑπὲρ τῶν νεκρῶν;

30 Vt quid & nos periclitamur omni hora?

31 Quotidie morior propter vestrã gloriam, fratres, quam habeo in Christo Iesu Domino nostro.

32 Si secundum hominem ad bestias pugnaui Ephesi, quid mihi prodest si mortui non resurgunt? manducemus & bibamus: cras enim moriemur.

33 Nolite seduci. Corrumpunt mores bonos colloquia mala.

34 Euigilate iusti: & nolite peccate, ignorantiam enim Dei quidam habent. ad reuerentiam vobis loquor.

35 Sed dicit aliquis, Quomodo resurgũt mortui? quali autem corpore venient?

36 Insipiens, tu quod seminas non viuificatur, nisi prius moriatur.

37 Et quod seminas, non corpus quod futurum est seminas, sed nudum granum: vt puta, tritici, aut alicuius cæterorum.

38 Deus autem dat illi corpus sicut vult: & vnicuique seminum proprium corpus.

39 Non omnis caro, eadem caro: sed alia hominum, alia pecorum, alia volucrium, alia piscium.

40 Et corpora cælestia, & corpora terrestria: sed alia quidem cælestium gloria, alia autem terrestrium.

iuro consistimus in periculo hora in omni nos etiam &c

31 ימא אף חנן בכל שעא בקינדונוס קימנן :
quod omni Christo Iesu in Dnō nrō mihi q̃ est fratres mei per gloriā

בגשובהרכון אחי דאית לי במרן ישוע משיחא דכל
obiectus sum hominis filios inter tanquam si ego morior

32 אן איך דבית בני נשא אשתדית
resurgunt non mortui si vtilitas quæ est in Ephesio ad

מאנא : ליזיל באפסוס מנא אתהגית אן מיתא לא קימין
corrumpunt errauerit is ne morimur enim cras & bibamus

33 לא תטעון מחבלון
Defunctorum praua colloquia benignos mores

דענידא
homines enim sunt peccetis & ne iustè corda vestra

אינון לבכון זדיקאית ולא תחטון אית גיר אנשא
ego dico hoc ad verecūdiā vrām in eis non est Dei quidam

דאלהא לירת בהון לבהתתכון הו אמר אנא
corpore & in quo mortui resurgunt quomodo ex vobis hono

אנש מנכון דאיכנא קימין מיתא ובאינא פגרא
reuiuiscit non moritur non si tu quod seminas semen stulte

34 כבלא זרעא דזרע אנת אן לא מארת לא חיא :
vt sit quod futurum corpus ipsum est non tu quod seminas ipsum

35 אומס דזרע אנת לא הוא הו פגרא דעתיד למהוא
aut hordei aut tritici nudum granum sed

אלא פרדתא ערטליתא דחטא או דסערא או
vult sicut corpus ei dat autem Deus seminum

36 אלהא דין יהב לה פגרא הכנא דצבא
omne enim est non naturæ suæ corpus seminibus ex

37 לא הוא גיר כל
iumenti & aliud hominis filij corpus enim est aliud

בשרא אחרין הו גיר פגרא דבר אנשא ואחרין דבעירא
cælestia corpora & sunt piscium & aliud volucris

38 ואית פגרא שמינא
cælestium gloria est alia sed terrestria corpora

אלא אחרין הו שובחא דשמינא
terrestrium

דארעינא :

30 Τί καὶ ἡμεῖς κινδυνεύομεν πᾶσαν ὥραν; 31 καθ' ἡμέραν ἀποθνήσκω τῇ ὑμετέρᾳ καυχήσει, ἣν ἔχω ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν. 32 εἰ κατὰ ἄνθρωπον ἐθηριομάχησα ἐν Ἐφέσῳ, τί μοι τὸ ὄφελος; εἰ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται; φάγωμεν καὶ πίωμεν· αὔριον γὰρ ἀποθνήσκομεν. 33 μὴ πλανᾶσθε· φθείρουσιν ἤθη χρηστὰ ὁμιλίαι κακαί. 34 ἐκνήψατε δικαίως, καὶ μὴ ἁμαρτάνετε· ἀγνωσίαν γὰρ θεοῦ τινες ἔχουσι· πρὸς ἐντροπὴν ὑμῖν λέγω. 35 ἀλλ' ἐρεῖ τις, πῶς ἐγείρονται οἱ νεκροί; ποίῳ δὲ σώματι ἔρχονται; 36 ἄφρων, σὺ ὃ σπείρεις, οὐ ζῳοποιεῖται, ἐὰν μὴ ἀποθάνῃ. 37 καὶ ὃ σπείρεις, οὐ τὸ σῶμα τὸ γενησόμενον σπείρεις, γυμνὸν κόκκον εἰ τύχοι σίτου, εἴ τινος τῶν λοιπῶν. 38 ὁ δὲ θεὸς αὐτῷ δίδωσι σῶμα, καθὼς ἠθέλησεν, καὶ ἑκάστῳ σπέρματι ἴδιον σῶμα. 39 οὐ πᾶσα σὰρξ, ἡ αὐτὴ σὰρξ, ἀλλὰ ἄλλη μὲν ἀνθρώπων, ἄλλη δὲ σὰρξ κτηνῶν, ἄλλη δὲ ἰχθύων, ἄλλη δὲ πτηνῶν. 40 καὶ σώματα ἐπουράνια, καὶ σώματα ἐπίγεια· ἀλλ' ἑτέρα μὲν ἡ τῶν ἐπουρανίων δόξα, ἑτέρα δὲ ἡ τῶν ἐπιγείων δόξα.

Lunæ gloria est & alia Solis gloria est & alia
41 ואחרין הו שובחא דשמשא אחרין הו שובחא דסהרא
est excellentior stella à & stella stellarum gloria & alia
וארחרין שובחא דכוכבא וכוכבא מן בובבא מיתר הו
in corruptione seminantur mortuorum viuificatio etiam sic in gloria
בשובחא ; 42 הכנא אף חירת מיתא מזדרעין בחבלא
in gloria resurgunt in ignominia seminantur corruptione sine resurgunt
קימין דלא חבלא ; 43 מזדרעין בצערא קימין בשובחא
corpus seminatur in virtute resurgunt in infirmitate seminantur
מזדרעין בכריהותא קימין בחילא ; 44 מזדרע פנרא
animæ corpus enim est spirituale corpus resurgit animale
נפשניא קאם פנרא רוחניא אית נר פנרא דנפש
hominis filius Adam fuit scriptũ est etiam sicut Spiritus corpus & est
ואית פנרא דרוח ; 45 הכנא אף כתיב הוא אדם בר נשא
viuificantem in Spiritum secundus & Adam viuentem in animam primus
קדמיא לנפש חיא ואדם אחריא לרוחא מחיניתא ;
& deinde animale sed spirituale primum fuit non sed
46 אלא לא הוא לוקדם רוחניא אלא נפשניא והידין
filius terra qui ex puluerulentus primus hominis filius Spirituale
רוחניא ; 47 בר נשא קדמיא עפרנא דמן ארעא בר
ille est sicut cælo è Dominus qui secũdus hominis
נשא דתרין מריא מן שמיא ; 48 איכנא דאיתוהי הו
cælis qui de ille est & sicut puluerosi etiam sic puluerosus
עפרנא הכנא אף עפרנא ואיכנא דאיתוהי הו דמן שמיא
qui ex illius imaginem induimus & sicut cælestes etiam sic
הכנא אף שמינא ; 49 ואיך דלבשן דמותא דהו דמן
autem hoc cælis qui de illius imaginem induamus ita puluere
עפרא הכנא נלבש דמותא דהו דמן שמיא ; 50 הדא דין
ad hæritandum cælorum regnum & sanguis quia caro fratres mei ego dico
אמר אנא אחי דבסרא ודמא מלכותא דשמיא למארת
ecce corruptibilitatem non hæreditabit corruptio neque possunt nõ
לא משכחין ולא חבלא ירת לא מתחבלנותא ; 51 הא
immutabimur verò oẽs obdormiem⁹ oẽs nõ arcanum vobis ego dico
אמר אנא לכון ארזא לו כלן נדמך כלן דין נתחלף ;

41 Alia claritas solis, alia claritas lunæ, & alia claritas stellarum. stella enim à stella differt in claritate:

42 Sic & resurrectio mortuorũ. Semitnaur in corruptione: surget in incorruptione.

43 Seminatur in ignobilitate, surget in gloria. Seminatur in infirmitate, surget in virtute.

44 Seminatur corpus animale: surget corp⁹ spirituale, Si est corpus animale, est & spirituale, sicut script um est,

45 Factus est primus homo Adam, in animam viuentem. nouissimus Adam in Spiritũ viuificantem.

46 Sed non prius quod spiritale est, sed quod animale, déinde quod spiritale.

47 Primus homo de terra terrenus: secundus Homo de cælo, cælestis.

48 Qualis terrenus, tales & terreni. & qualis cęlestis, tales & cælestes.

49 Igitur sicut portauimus imaginem terreni, portemus & imaginem cælestis.

50 Hoc autem dico, fratres, quia caro & sanguis regnum Dei possidere non possunt, neque corruptio, incorruptelam possidebit.

51 Ecce mysterium vobis dico: Omnes quidem resurgemus, sed non omnes immutabimur.

41 ἄλλη δόξα ἡλίου, καὶ ἄλλη δόξα σελήνης, καὶ ἄλλη δόξα ἀστέρων· ἀστὴρ γὰρ ἀστέρος διαφέρει ἐν δόξῃ. 42 οὕτω καὶ ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν· σπείρεται ἐν φθορᾷ, ἐγείρεται ἐν ἀφθαρσίᾳ. 43 σπείρεται ἐν ἀτιμίᾳ, ἐγείρεται ἐν δόξῃ· σπείρεται ἐν ἀσθενείᾳ, ἐγείρεται ἐν δυνάμει· 44 σπείρεται σῶμα ψυχικόν, ἐγείρεται σῶμα πνευματικόν· ἔστι σῶμα ψυχικόν, καὶ ἔστι σῶμα πνευματικόν. 45 οὕτω καὶ γέγραπται, Ἐγένετο ὁ πρῶτος ἄνθρωπος Ἀδὰμ εἰς ψυχὴν ζῶσαν· ὁ ἔσχατος Ἀδὰμ εἰς πνεῦμα ζωοποιοῦν. 46 ἀλλ' οὐ πρῶτον τὸ πνευματικὸν, ἀλλὰ τὸ ψυχικόν, ἔπειτα τὸ πνευματικόν. 47 ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς, χοϊκός· ὁ δεύτερος ἄνθρωπος, ὁ κύριος ἐξ οὐρανοῦ. 48 οἷος ὁ χοϊκός, τοιοῦτοι καὶ οἱ χοϊκοί· καὶ οἷος ὁ ἐπουράνιος, τοιοῦτοι καὶ οἱ ἐπουράνιοι· 49 καὶ καθὼς ἐφορέσαμεν τὴν εἰκόνα τοῦ χοϊκοῦ, φορέσωμεν καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἐπουρανίου. 50 τοῦτο δέ φημι, ἀδελφοί, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα βασιλείαν θεοῦ κληρονομῆσαι οὐ δύνανται, οὐδὲ ἡ φθορὰ τὴν ἀφθαρσίαν κληρονομεῖ. 51 ἰδοὺ μυστήριον ὑμῖν λέγω· πάντες μὲν οὐ κοιμηθησόμεθα, πάντες δὲ ἀλλαγησόμεθα·

52 In momẽto, in ictu oculi, in nouissima tuba (canet enim tuba) & mortui resurgẽt incorrupti: & nos immutabimur.

53 Oportet enim corruptibile hoc induere incorruptionẽ: & mortale hoc induere immortalitatem.

54 Cùm autem mortale hoc induerit immortalitatẽ, tunc fiet sermo qui scriptus est, Absorpta est mors in victoria.

55 Vbi est mors victoria tua? vbi est mors stimulus tuus?

56 Stimulus autem mortis, peccatũ est: virtus verò peccati, Lex.

57 Deo autem gratias, qui dedit nobis victoriam per Dominum nostrum Iesum Christum.

58 Itaque, fratres mei dilecti, stabiles estote & immobiles: abundantes in opere Domini semper, scientes quòd labor vester non est inanis in Domino.

CAP. XVI.

1 De collectis autem quæ fiunt in Sanctos, sicut ordinaui Ecclesiis Galatiæ, ita & vos facite.

2 Per vnam sabbathi vnusquisque vestrum apud se reponat, recondens quod ei bene placuerit: vt non cùm venero, tunc collectæ fiant.

clamabit cùm extremam per buccinam oculi ictu quasi fobio
תריפאית איף רפף עינא בקרנא אחריתא כד תקרא
est futurum immutabimur & nos corruptione absque mortui & corrupti
ומיתא דלא חבלא וחנן נתחלף: 53 עתיד הו
& similiter corruptibilitatem non vt induat quod corruptibile hoc
דנא דמתחבל דנלבש לא מתחבלנותא והבנא
hoc autem induerit cùm mortalitatem non vt induat quod mortale
דנלבש לא מיותותא: 54 מא דלבש דין הנא
mortalitatem non quod moritur & hoc corruptibilitatem non quod corruptibile
דמתחבל לא מתחבלנותא והנא דמאת לא מיותותא
in victoria mors quia absorpta est qui scriptus est ille sermo erit
דין דהוא מלתא הי דכתיבא דאתבלע מותא בזכותא:
aculeus inferne victoria tua est & vbi mors aculeus tuus vbi
איכו עיקסך מותא ואיכא הי זכותכי שיול: 56 עוקסה
est Lex peccati & virtus est peccatum mortis
דמותא חטיתא היוחילא דחטיתא נמוסא הו:
Iesu Domini nrī per manũ victoriã nobis qui dedit Deo autem gratias
שבח דין לאלהא דיהב לן זכותא ביד מרן ישוע
sitis & non stabiles estote & dilecti mei fratres meique
כשרין: 58 מכיל אחי והביבי הוו משרדין ולא תהוון
cùm Domini in opere tempore in omni abundantes estote sed
בדשין אלא הוו מתיתרין בכל זבן בעברה דמריא כד
in Domino inanis est non quod labor vester
דין אתון דעמלכון לא הוא סריק במריא:
16 caput
קפלאון יו
Epiphaniam quæ post quintæ in sabbatho vnus
דחד בשבא דחמשא דבתר דנחא
præcepi quemadmodum in Sanctos quod colligitur autem eo
ל מה דין דמתכנש לקדישא איכנא דפקדת
vno in omni facite vos etiam ita Galatarum
דנלטיא הכנא אף אנתון עבדו: 2 בכל חד
qvenit aliqd ipsũ & seruet ponat in domo sua ex vobis homo bono in
דאתא אנש מנכון בביתה כאם ונטר הו מדם דמטא
collectæ fiant tunc venero cùm vt sum in
דלא מא דאתית הידין נהוין נביתא:

52 ἐν ἀτόμῳ, ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ, ἐν τῇ ἐσχάτῃ σάλπιγγι· σαλπίσει γὰρ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐγερθήσονται ἄφθαρτοι, καὶ ἡμεῖς ἀλλαγησόμεθα. 53 δεῖ γὰρ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀφθαρσίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀθανασίαν. 54 ὅταν δὲ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσηται ἀφθαρσίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσηται ἀθανασίαν, τότε γενήσεται ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος, Κατεπόθη ὁ θάνατος εἰς νῖκος. 55 ποῦ σου θάνατε, τὸ κέντρον; ποῦ σου ἅδη, τὸ νῖκος; 55 τὸ δὲ κέντρον τοῦ θανάτου, ἡ ἁμαρτία· ἡ δὲ δύναμις τῆς ἁμαρτίας, ὁ νόμος. 57 τῷ δὲ θεῷ χάρις τῷ διδόντι ἡμῖν τὸ νῖκος διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. 58 ὥστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ἑδραῖοι γίνεσθε, ἀμετακίνητοι, περισσεύοντες ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ κυρίου πάντοτε, εἰδότες ὅτι ὁ κόπος ὑμῶν οὐκ ἔστι κενὸς ἐν κυρίῳ.

Κεφ. ιϛ.

1 Περὶ δὲ τῆς λογίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους, ὡς διέταξα τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Γαλατίας, οὕτω καὶ ὑμεῖς ποιήσατε. 2 κατὰ μίαν σαββάτων ἕκαστος ὑμῶν παρ' ἑαυτῷ τιθέτω, θησαυρίζων ὅ, τι ἐὰν εὐοδῶται· ἵνα μὴ ὅταν ἔλθω τότε λογίαι γίνωνται.

3 Cùm